

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Habip EKSİK

Iğdır Milletvekili

Kahramanmaraş'ta 6 Şubat tarihinde ilki 7,7, ikincisi 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiş, merkez üssü Pazarcık ve Elbistan olarak belirlenen depremlerin ardından meydana gelen yüzlerce artçı deprem 10 il'de ağır tahribata sebep olmuş, yaklaşık 14 milyon yurttaş depremlerden etkilenmiştir. Resmi verilere göre 27 Şubat 2023 itibariyle toplam 44.374 yurttaş hayatını kaybetmiştir.

Iğdır İli 2 derece deprem kuşağındadır. Bugünkü yerine 359 yıl önce yaşadığı büyük deprem sonucu gelmiştir. Arkasından 1840, 1962 depremleri Iğdır'da büyük can ve mal kaybına sebep olmuştur. Yaşanan son depremler Iğdır'da da hissedilmeye devam etmektedir. Iğdır'da 05.02.2021 tarihinde Merkez üssü Ermenistan devletinin Ararat kenti yakınlarında 4.7 ve Ermenistan'ın Armavir kentinde 13.02.2021 tarihinde 4.9 şiddetinde olmak üzere bir ay içinde iki ciddi deprem meydana gelmiştir. 28.01.2023 de İran'ın batısındaki Hoy kentinde 5.8 büyüklüğünde meydana gelen deprem Iğdır'da da hissedilmiştir. Deprem tehlikesi devam ederken bir diğer tehlike de yanı başımızda ki Ermenistan da bulunan Metsamor nükleer santralidir. 1973 yılında Sovyet nükleer teknolojilerinin en eski sistemiyle oldukça tartışmalı inşasına başlanan ve teknik olanakları yetersiz olan Metsamor Nükleer Güç Santrali Iğdır'a sadece 16 km uzaklıkta Kars, Erzurum, Ardahan ve Ağrı illerimize de oldukça yakın mesafede, Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde saatli bir bomba gibi durmaktadır. Metsamor Nükleer Santralinde gerçekleşecek olası herhangi bir olayın getireceği felaketin sonuçları insanlık için hayati önem taşımaktadır. Bir deprem veya başka bir sebeple kaza geçirmesi durumunda santral Ermenistan, Nahçıvan, İran, Azerbaycan ve Gürcistan'a ve Türkiye'nin Doğu Anadolu

78829

bölgesine büyük zarar vereceği öngörülmektedir. Türkiye sınırındaki bu santralden sadece 16 km uzaklıkta olan Iğdır şehri depremle nükleer bir kaza anında yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Sosyal devletin yine öncelikli görevlerinden olan yaşam hakkının bu yaşanan son depremle ne denli ihmal edildiğini gözler önüne sermiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Iğdır şehir merkezi niçin deprem açısından sağlam olmayan zemine sahip ovaya doğru kaydırılmakta ve bu konuda neden şehir planlaması deprem açısından daha sağlam zemine sahip dağ yamacına kaydırılmamaktadır?
- 2- Ova olması nedeniyle gevşek zemine sahip Iğdır şehir merkezinin olası bir depremde ciddi hasar alacağı hatta binaların gevşek zemine gömülme ihtimali olduğu iddiaları bazı bilim insanları tarafından öne sürülmektedir. Bu konuda bir çalışmanız var mıdır? Bu iddialar doğru mudur?
- 3- Verimli arazi olan ve deprem açısından risk barındıran bölgelerde niçin şehir planlaması açısından binalara yüksek kat hakkı tanınmakta ve bu konuda bir çalışma yapılmamaktadır?
- 4- Hangi bilimsel verilere göre şehrin ova olan kısmına binalarda daha yüksek kat hakkı verilmekte bu konuda hangi kriterler kullanılmaktadır?
- 5- Iğdır ilinde gerçekleşecek bir deprem karşısında ilde kamu hizmetinin aksamaması için bakanlığınızın afet planı bulunmakta mıdır?
- 6- Iğdır ilinde afet konusunda yapılan çalışmalar nelerdir? Depreme yönelik yaptığınız hazırlıklar ve çalışmalar nelerdir?
- 7- Iğdır ve ilçelerinde olası bir depremde yıkım tehlikesi olan kaç yapı bulunmaktadır? Bu konuda alınan önlemler nelerdir? Önlem alınmadıysa bunun sebebi nedir?
- 8- Iğdır ilinde kaç kişiye temel arama kurtarma eğitimi verilmiştir? Yurttaşların ana dilinin Kürtçe olmasından dolayı kurtarma faaliyetlerinde bulunacak personele Kürtçe eğitim verilmiş midir?
- 9- Iğdır'da Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının olası bir deprem için yaptığı hazırlıklar nelerdir?
- 10- Iğdır ve ilçelerinde deprem toplanma alanları nerelerdir?
- 11- Olası bir deprem halinde Iğdır ve ilçelerinde çadır ve konteynır başta olmak üzere barınma sorununa yönelik hangi tedbirler alınmıştır?
- 12- Iğdır'da önerenin verildiği tarih itibarıyla kaç riskli bina tespit edilmiştir?
- 13- Kayyum atanan belediyelerde jeofizik uygulamaları ve zemin etütleri yasaya göre yapılmakta mıdır? Belediyeleri denetlediniz mi?

2829

- 14- Iğdır ilinde bakanlığınız tarafından depreme karşı önlem almak için ayrılan kaynak ne kadardır? Önergenin verildiği tarih itibarıyla ne kadar kaynak harcanmıştır?
- 15- Iğdır'da yapı denetimlerinden tarafınıza ulaşmış bir rapor var mıdır?
- 16- Iğdır ili için; mahalle, ilçe, köy ve mezra noktalarından detaylı raporlar hazırlanıp kamuoyu ile paylaşılacak mı?
- 17- Yerel Yönetimler ve ilgili kurumlar yüksek sesle talep edilen denetimlere ne zaman başlayacaklar? Bu konuda bilgi aktarımı yapılacak mı?
- 18- Iğdır halkına deprem esnasında ve sonrasında neler yapılması gerektiği ile ilgili gerekli eğitimler verilecek mi?
- 19- Metsamor Nükleer Santrali'nin olası bir depreme karşı dayanıklılığı konusunda tarafınızda güncel bir veri, bilgi var mıdır? Kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 20- Bu santralin kapatılması için hükümet olarak Rusya, Ermenistan, AB, uluslararası kuruluşlar nezdinde girişimleriniz var mıdır? Var ise bunlar nelerdir ve hangi aşamadadır? Olacak mıdır?